

אנו מתכבדים להגיש את הדו"ח השנתי לשנת 2023 מטעם היחידה לניהול החוב הממשלתי באגף החשב הכללי.

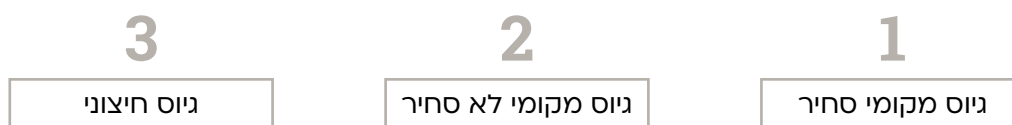
מטרות ניהול החוב הממשלתי

ייעודה של יחידת ניהול החוב הממשלתי הינו מימון פעילות הממשלה תוך שירות המטרות ארוכות הטווח בניהול החוב הממשלתי. מדיניות זו מתייחסת הן לשיקולי המדינה כמנפיק, הפועל לאיזון בין עלות הגיוס לבין סיכונים להם החוב הממשלתי חשוף, והן לשיקולי המדינה כריבון, הפועל לתמיכה ולפיתוח שוק ההון הישראלי בכלל ושוק איגרות החוב הממשלתיות בפרט.

היקף גיוס החוב משפיע באופן ישיר על שיעור החוב הממשלתי מהתוצר וכן על נטל החוב בתקציב המדינה, המתבטא בתשלומי הריבית השוטפים על החוב. היקפי הגיוס המתוכננים מתבססים על צרכי המימון הנגזרים מגירעון הצפוי וכן בהתאם לצרכים הנובעים ממחזור החוב הקיים. אפיקי הגיוס, טווחי הגיוס ותמהיל ההנפקות נקבעים בהתאם לתוכנית אסטרטגית שנתית ורב-שנתית ותוך התאמה והתחשבות בשיקולים שוטפים הנגזרים מהתפתחויות בשווקים הפיננסיים ובצרכי הגיוס.

אסטרטגיית גיוס החוב

אסטרטגיית גיוס החוב נקבעת באמצעות מכלול של מודלים, אינדיקטורים וסימולציות השואפים למזער את עלות החוב בהינתן רמת סיכון רצויה. כמו כן, אסטרטגיית הגיוס מבוססת על שיקולים איכותיים, שיקולים הנובעים ממבנה עקום איגרות החוב הממשלתי, מענה לצורך הגברת הנזילות, פיתוח ועומק שוק איגרות החוב, הרחבת בסיס המשקיעים ועוד. אסטרטגיית גיוס החוב פועלת ב-3 אפיקי גיוס מרכזיים:

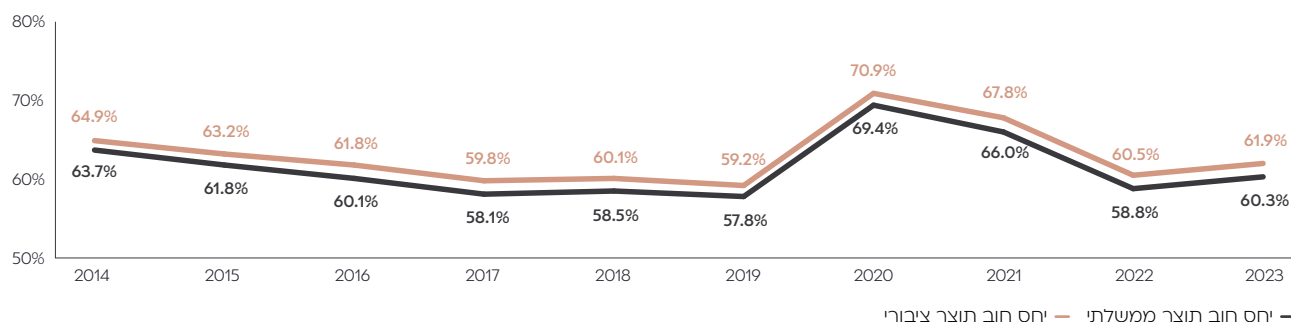

יחס חוב תוצר

יחס החוב לתוצר מהווה אינדיקטור מרכזי לבחינת חוסנה הפיננסי של המדינה. בשנים שקדמו למשבר הקורונה, הקטינה מדינת ישראל את יחס החוב לתוצר באופן עקבי, מגמה אשר בולטת לחיוב בהשוואה עולמית. בהתאם לתחזיות החשב הכללי מגמה זו הייתה צפויה להמשיך גם בשנת 2023 אילולא פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", אשר הובילה לעליה חדה ומהירה בצרכי המימון הממשלתיים. סך הגיוס הממשלתי נטו בחודשים אוקטובר-דצמבר בלבד עמד על כ-50 מיליארד ש"ח, כאשר סך הגיוס נטו עבור כל שנת 2023 עמד על כ-55 מיליארד ש"ח.

יחס החוב לתוצר הציבורי בשנת 2023 עלה בכ-1.4% ביחס לשנת 2022 ועמד על 61.9%. יחס החוב לתוצר הממשלתי בשנת 2023 עלה בכ-1.5% ביחס לשנת 2022 ועמד על כ-60.3%.

יחס החוב הממשלתי והציבורי מהתוצר 2014-2023

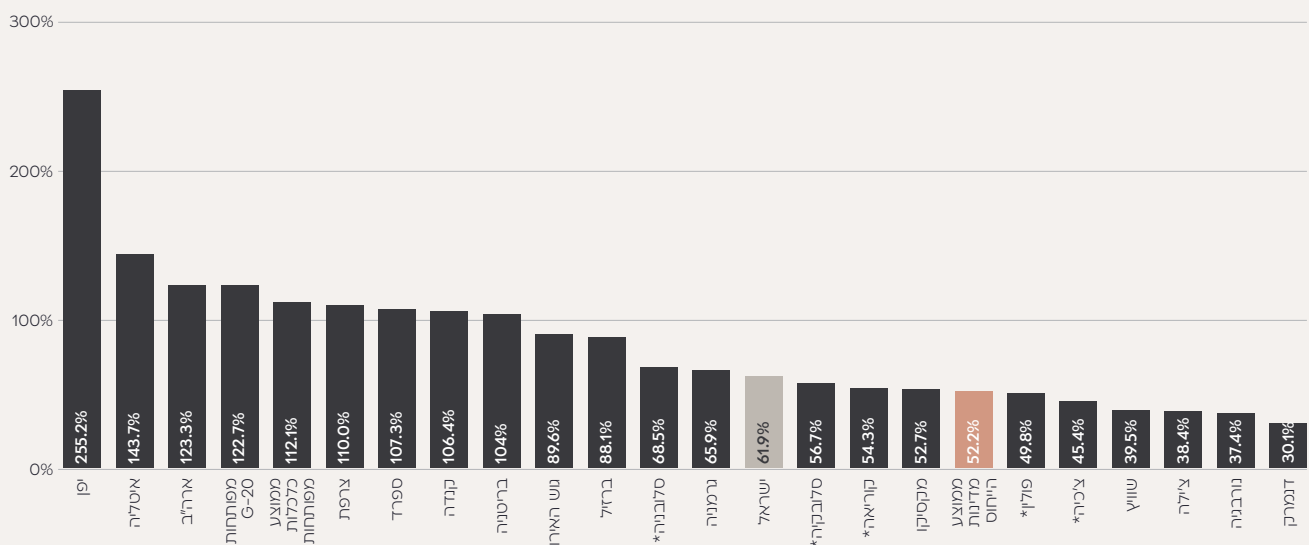

יחס חוב לתוצר

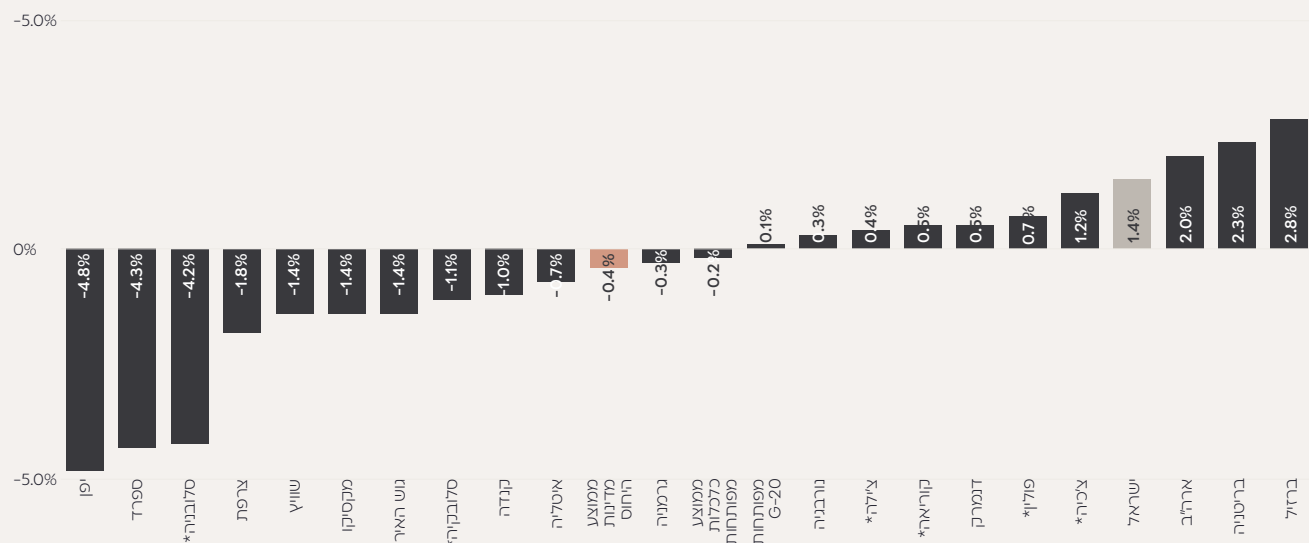
יחס החוב לתוצר הינו מדד מרכזי המשמש את חברות דירוג האשראי ומהווה אינדיקציה ליציבותה הפיננסית וגמישותה הפיסקלית של המדינה.

בעשור שקדם למשבר הקורונה, יחס החוב לתוצר התאפיין במגמת ירידה מתמשכת אשר נבעה, בין היתר, ממדיניות פיסקלית אחראית ומניהול חוב יעיל. בשנת 2023, העלייה בצרכי הגיוס בעיקר לאחר פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" ברבעון הרביעי, הובילה לעלייה ביחס החוב לתוצר הממשלתי. בשנת 2023 יחס החוב הממשלתי לתוצר עלה בכ-1.5% ביחס לשנת 2022 ועמד על כ-60.3%. יחס החוב הציבורי לתוצר עלה בכ-1.4% ועמד על כ-61.9%.

יחס החוב הציבורי לתוצר בשנת 2023

שינוי ביחס החוב הציבורי לתוצר בין השנים 2022 ו-2023

ניתן לראות כי יחס החוב הציבורי לתוצר בשנת 2023 גדל בשיעור של כ-1.4% ביחס לקיטון ממוצע של כ-0.4% ביחס החוב לתוצר בקרב מדינות הייחוס, ברקע מלחמת "חרבות ברזל", אשר הובילה לגידול בחוב הממשלתי, לצד קיטון בשיעור הצמיחה ביחס לשנת 2022. עם זאת, שיעור החוב הציבורי ביחס לתוצר נותר נמוך בהשוואה לממוצע הכלכלות המפותחות ולממוצע גוש האירו.

*מדינות הייחוס